

STRAŽA

NEODVISEN POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO

Poštšina v državi SHS pavšalirana.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta štev. 5. - Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban štev. 113.

5. števil.

Maribor, dne 13. januarja 1922.

Letnik XIV.

Spletkarije socijalpatriotov.

Pred nekaj tedni so se socialni demokraci „uvedinili.“ Izvršili so fuzijo srbijskih desničarjev (veliki patriote), katerim načeluje Dragiša Lapčević, s hrvatskimi in slovenskimi sodrugi. Najprej so ustanovili list „Socijalist.“ Cital ga seveda ni nihče. Na to so ukradli naziv „Radničke Novine“ (glavno glasilo bivše komunistične stranke). V prvi jezi so jih imenovali „socijalistično glasilo.“ Potem, ko pa je protekcija policije lepo posadila v tiskarno „Tucovič“, pa niso ukradli samo imena, marveč tudi medeninaslo glavo starih „Radničkih Novin.“ Nekaj časa so izhajale kot socijalistično glasilo. Naposled so se pa tatvine tako sramovali, da so črtali na glavi tisto vse, kar bi vzbudilo sum, da so „Radničke Novine“ postale glasilo vladnih udanih socijalpatriotov. List je sedaj tako opešal, da dnevno ne more več izhajati in zato ga bodo izdajali samo dvakrat na teden. V proglasu, ki so ga izdali ob tej priliki, jadicujejo, češ, da jim težke povojne razmere ne dopuščajo izdaje dragega dnevnika. Pravi razlogi pa so v tej stvari sledeči: 1. Buržoazija (vladne, kapitalistične stranke) nočejo več pokrivali strašnega deficita, ki so ga socijalpatrioti Lapčevićeve skupine utrpele vsled izdajanja „Radničkih Novin.“ 2. Papirja, katerega so jim morali preganjani komunisti po nalogu vlade prepustiti, je naenkrat zmanjkalo. 3. List je po „uvedinjenju“ padel tako nizko, da ga razpečajo jedva le komaj 1000 eksemplarjev. Po buržujskih listih pa se kljub temu še vedno hvalijo, da se nahaja štiri petin vsega delavstva v njihovem taboru. — Čudni ljudje in še bolj čudne tolažbe, s katerimi slepijo svoje maloštevilne pristase!

Pustite idealiste!

Zadnjič smo beležili že drugi slučaj krute obsodbe nekega vojaka, ki je dosledno izvajal načela svoje veroizpovedi, — označene z nazarenstvom. Nazarenci in nazarenstvo je za našo javnost zelo nejasen pojem in zato je vredno da o tem nekaj spregovorimo.

Veliki mislec Leo Tolstoj, ki je toliko pisal o miru in ljubezni med ljudmi, je večkrat omenil to versko sekto, in je celo pisal o Nazarenih v Madžarski, Srbiji in Hrvatski. Javnost se pa v splošnem za njih ni brigala, o njih ni ničesar vedela in za njih tudi ni povpraševala in med ljudmi, ki se po poklicu in zanimanju bavijo z vprašanji raznih sekt, so bili Nazarenci popolnoma napačno na glas kot neka posebno stroga židovska sekta, ali pa kratkomalo kot nedoločeni ufopisti in fantasti, ki pa sploh ne prihajajo v obilježje ali celo v ospredje javnega življenja.

Sele med vojno se je pokazala temeljna črta te sekte, če jo smemo na splošno tako imenovati, in vojno-socijalne razprave so nam pokazale Nazarene kot idealiste, ki pa niso verski, oziroma cerkveno opredeljeni, temveč kot pripadniki raznih krščanskih veroizpovedij samo vezani po zahtevi praktičnega miroljubja na podlagi čiste evangelija.

Nazareni so torej praktični pacifisti in kot taki so bili pred vojno po javnem mišljenju smešni in vredni sočalj, med vojno — pa nevarni. Ti idealisti verujejo v boljše življenje med ljudmi, kot je pa naše, in uboj ostane za njih uboj brez ozira na to, kdo ga izvrši in brez ozira na obleko, katero nosi človek. Oni stavljajo postavo in zapoved ljubezni nad zakonom mržnje, zato so bili med vojno kruto preganjani in v njih žrtvah leže velike moralne vrednote.

„Slobodna Tribuna“ št. 468 prinaša značilne momente iz tega pregan-

janja in za primer posnemamo iz njegovega članka naslednje: „Izmed raznih epizod, kako so se branili Nazarenci iz etičnega prepričanja sprejeti orožje, je značilen slučaj mizarskega omočnika Franje Novaka. Na večerlišču je zapazil c. in kr. komandant, kako se vse gnete okrog tega rekrutla, ter pristopil, kaj da je. Novak javi, da ne sbrme orožja, izvleče iz žepa evangelijske ter reče: „Visoka vlada dovoljuje, da se ta knjiga tiska in širi in tako tudi ne brani izpolnjevanje učenjske zapovedi.“

Komandant odvrne, da stoji v tej knjigi tudi: „Daj cesarju, kar je cesarjevo.“

Novak za hip pomisli, potem pa sname vojaško kapo, sleče voj. bluzo, položi vse to k puški ter reče: „Vse to je last cesarja — in jaz dajem cesarju kar je cesarjevo.“

Napočila je vojna. Nazareni niso hoteli sprejeti orožja, bili so zato zaprti, mnogi tudi ustreljeni in obešeni. Dne 31. julija 1914 so jih več zaprli v Novem Sadu in prigovarjali so celo njihovim ženam, da pripravijo svoje može k pokorščini. Zene so prišle k ječnikom, storile so pa baš nasprotno

ter rekle: „Telo vam lahko ubijejo, duše pa ne. Tako stoji zapisano.“

Vse krute obsodbe so rodile še več takih idealistov in končno je začela avstrijska vojaška oblast dodeljevati vse take ljudi brez vsega k vojni službi brez orožja: k saniteti, k delavskim kompanijam itd. Nazarenci so se skazali povsod zelo dobri in vestni, nobene težave se niso ustrašili, nobene nevarnosti se niso bali. Sikane raznih nadutih feldwebelov in oficirjev so sprejemali s stočnim mirom. Ti ljudje so bili torej hčabri protivniki orožoltega režima in njih žrtve so pač vredna častnega spomina.

Sedaj živimo v miru in taki idealisti se danes obsojajo na večletno ječo. Čemu? — Mar zato, ker so po svojem trdnem etičnem prepričanju delali Avstriji toliko preglavice? — Če se že to ne upošteva, naj se tudi naše oblasti zadovoljijo s tem, s čemur se je celo kruta Avstrija končno sprijaznila. Zakaj se danes v miru tirjajo žrtve od ideje, ki je po priznanju kulturne svetle neiztrebljiva in povrh še zaslužna za ustvaritev naše države?

Naša bilanca l. 1921.

Dobilo se je za	31. decembra 1920				31. decembra 1921			
	jugoslov. kron		švicarskih frankov		jugoslov. kron		švicarskih frankov	
100 švic. frankov	2280	—	—	—	5300	—	—	—
» franc. frankov	880	—	38	10	2175	—	41	10
» nemških mark	214	—	8	65	148	—	2	78
» laških lir	513	—	22	05	1145	—	21	70
» angleš. funtov	51500	—	2333	—	111.000	—	2148	—
» amer. dolarjev	14800	—	655	—	26.000	—	512	—
» čeških kron	176	—	7	10	380	—	7	30
» nem.-avst. kron	24	20	1	42	5	—	—	19
» ogrskih kron	—	—	1	10	43	50	—	85
» jugoslov. kron	—	—	4	10	—	—	2	—
» rumunskih lei	190	—	—	—	200	—	—	—
en napoleon	482	—	—	—	930	—	—	—

Narodna banka.

Aktiva	Dinarjev	
	8. decembra 1920	15. decembra 1921
Metalna podlaga	436.033.170	384.968.726
Posojila	265.716.275	619.564.410
Dolg države	3.121.528.712	4.438.945.875
Vrednost drž. domen	2.138.377.163	2.138.377.163
Pasiva	Dinarjev	
	8. decembra 1920	15. decembra 1921
Glavnica	10.000.000	10.925.000
Rezervni zaklad	705.011	859.637
Novčanic v prometu	3.206.563.240	4.620.502.255
Terjatve države	2.138.377.163	2.138.377.163
Razne obveznosti	581.980.489	681.425.730
Saldo raznih računov	24.029.416	129.766.390

Pogled na predležeče številke nam več pove, ko debele knjige. — Stevilke so neizprosni sodniki. — Ti sodniki nam kažejo, da se je pri Narodni banki metalna podlaga, to je zlata in srebrna vrednost v letu 1921 zmanjšala za 51 milij. 64.444 dinarjev ali 204

milijonov 257.776 kron, in da se je papirnati denar v letu 1921 pomnožil za 1.413.939.015 dinarjev ali 5 milijard 655.756.069 kron. Kam je šel ta zlati in srebrni denar, ni povedano.

Ce je torej vedno več papirnatega denarja v prometu in vedno manj zla-

te in srebrne metalne podlage, ni čuda, da nimamo nikjer kredita, in da kurz naše krone vedno pada. Navedeni sodniki nam nadalje kažejo, da smo na borzi z našo krono srečno skoraj tja prijadrali, kjer je bila l. 1920 nemško-avstrijska krona. Decembra l. 1920 se je dobilo za 100 nemško-avstrijskih kron v Svici 1 frank in 42 centimov. Decembra 1921 se pa je dobilo za 100 jugoslovanskih kron v Svici 2 franka. Po zadnjem kurzu pa le še 1 frank 90 centimov.

Koliko se je takrat pisalo o skrahirani, bankrotni in lačni Nemški Avstriji!

Sedaj je naša krona na istem mestu, in če bodo naše obupne razmere še naprej trajale, utegnemo čez eno leto tam biti, kjer je letos Nem. Avstrija, ki dobi za 100 svojih kron v Svici 19 centimov, ali 19 vinarjev našega prejšnjega denarja.

Ali niso res to obupne razmere, če nimamo dosedaj še nobenega rač. zaključka od državnega gospodarstva, če nimamo rednega državnega proračuna, če niti finančni minister sam ne ve, koliko ima država dolga, toraj tudi ne more vedeti, koliko znašajo obresti za ta dolg. Vsled obupnega stanja naše valute so se tudi proti letu 1920 obresti naših vnanjih dolgov podvojile če ne potrojile. Naše pokrajine so morale z bivšo Srbijo prevzeti tudi vse njene predvojne in vojne dolgov, toraj so prevzele tudi plačevanje obresti. Če je tedaj leta 1920 po tedanjem kurzu znašal ta srbski vnanji dolg v naših kronah 50 milijard, in najmanj 5% obresti 2½ milijarde znaša po sedanjem kurzu najmanj 100 milijard in 5% obresti najmanj 5 milijard. Če bo šlo tako naprej, bodo vnanji upniki nam vse zarubili, in mi bomo morali plačevati za tuje obveznosti, med tem ko se za naše vojne in predvojne dolgovne živ. krst ne zmenj.

Davčni vijak deluje neprestano, vedno z večjo siko in nikomur ne pada v glavo, da je taka finančna politika, ki le izmoghava, ne nudi pa ničesar, skrajno škodljiva za državo.

V rudokopih se imenuje brezobzirno izkoriščanje rudnika „Raubbau.“ Kako naj bi pa imenovali tako državno finančno politiko, ki od davkoplačevalca zahteva brezobzirno le dolžnosti, ne skrbi pa država, da bi svoje razmere uredila in osigurala državljana nom eksistenco.

Nedavno je ljubljanski dnevnik „Jutro“ razpisal nagrado za najboljši odgovor na vprašanje: Cesar nam je najbolj treba v Jugoslaviji! — Preverjen sem, da bi 90% našega prebivalstva dalo isti odgovor: Treba nam je poštenosti in morale v javni in zasebni upravi. Dajte nam garancijo, da bo javna uprava poštena, pa se bodo naše razmere kmalu zboljšale. Kaj je vzrok vedno rastoči draginji? Nevičan izvoz naših živil, da si nekateri brezvestni visoki in nizki spekulant polnijo žepe na račun bednega prebivalstva. Prepovedajte vsak izvoz živil in cene bodo takoj padle, padle pa bodo tudi mezdne cene, ker delavec, uradnik bo vsled tega ceneje živel in ne bo zahteval vedno višje plače, ker draginja pada. Če bodo mezdne cene padale, bo tudi kmet, ki mora sedaj drago prodajati, da plača tudi druge potrebščine, ceneje kupoval, zaloval, bodo le nekateri oderuhi na visokih in nizkih mestih. Ko se enkrat cene živilskih potrebščin stabilizirajo, se lahko zopet omejen izvoz živil dovolji, ko bo krilo domače prebivalstvo.

Kaj pa dela naša vladna večina? Nič! Prepričani so za ministrske stolčke ki kakor znano, veliko nesejo. Kaj pa dela naš parlament? Nič! Toda gosпода pomislite, da se ne sme preveč napenjati strune, ker lahko poči. Kaj pa potem? Ali res ne sprevidijo naši merodajni krogi, da igramo najžalostnejšo vlogo nasproti inozemstvu z našo obupno upravo? Kdo pa nam mo-

re kaj zaupati, če mu niti najprimitivnejše bilance predložiti ne moremo. — Edino borza v Čurihu poroča na koncu leta 1921 da je naša krona padla za 210 točk proti decembru 1920.

Poslanci, ali se ne zavedate svojih dolžnosti, ali se ne zavedate, da boste morali dajati za svoje delovanje volilcem in javnosti odgovor!

Takrat vas bodo neizprosili: i sodniki, številk propadajočega gmojnega stanja države sodili, ker ste neodgovorni za ves ta nered v državi. Če nečete vi pomesti z sedanjo gnjibo, bo prišlo ljudstvo in samo opravilo to delo. Toda takrat bo hudo.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Včeraj, dne 12. t. m., je odpotoval kralj Aleksander iz Sinaie v svojo prestolnico. Kralj Ferdinand je zaročeno kralja Aleksandra s princeso Margareto že uradno objavil. Kralja Aleksandra pričakujejo v Beogradu z velikimi častmi. Včeraj, oziroma danes se je vršila seja ministrskega sveta, v kateri je kralj osebno naznanil svojo zaročo z rumunsko kraljico. Dan poroke še ni določen. Vršila se boode najbrže obenem s kronanjem, ki se mora po ustavi vršiti še letos.

Demokrati so poslali v zakonodajni odbor 17 novih članov in med drugimi dr. Kukovca, Reisnerja, in dr. Krizmana. Glasovalna mašina, zadnje večine je torej kompletirana.

Vlada namerava ustanoviti par novih delavskih zbornic v Zagrebu, Splitu in Novem Sadu. Zbornice bodo provizoričnega značaja. Njih naloga bo obstojala v tem, da sestavijo politični zakon in razpišejo nove volitve.

NEMČIJA.

Nemška delegacija pod vodstvom ministra za obnovo dr. Rathenau-a je dne 11. t. m. dospela v Cannes. Delegate so sprejeli Carteron, Briand in Locheur. Dr. Rathenau je z ostalimi delegati v reparacijski komisiji pojasnil Lloyd Georgeu stanje reparaacijskega vprašanja in dolgov, ki bi jih Nemčija morala plačati.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada je sklenila 20% redukcijo uradniškega kontingenta.

ITALIJA.

Genova bo v kratkem torišče važnih dogodkov. Velesile so si izbrale to mesto kot sedež gospodarske mednarodne konferenice, ki bo reševala reparacijska vprašanja cele Evrope. Konferenca v Genovi se bodo udeležili: Amerika, Francija, Anglija, Rusija, Nemčija, Italija, Japonska in pa članice male antante.

IRSKA.

Irska zbornica, takozvani Dail Eireann, je odklonila izvolitev De Valera za predsednika irske republike s 60 proti 58 glasovom. Za predsednika je bil izvoljen z vsemi glasovi proti enemu Arthur Griffith. Angleška vlada je odredila, da morajo angleške čete Irsko zapustiti. Griffith je sestavil novo vlado, ki bo sklicala parlament. De Valera je s tem doživel velik poraz.

Izkoriščevalci.

Vojna odškodnina se izplačuje — komu? — Rečeš, vojnim sirotam in vdovam, invalidom? — Kaj še. Najvišjim, dvojnjam in milijonarjem! — Beograjsko sodišče za priznavanje vojne odškodnine je vzelo v pretres „najnujnejše“ zadeve ter je tako pomirilo vojne oškodovance gosp. princea Djordja in Pavla in pa Nikolo Pašiča — same velike vojne siromake in oškodovance. Dvor je zahteval 1 milijon 180 tisoč dinarjev in pa 1 milijon 686 tisoč frankov, prisodilo se mu je pa samo 1 milijon in 119 tisoč din. Prino Djordje je zahteval 73.968 din. in 57.000 frankov, dobi pa 178 tisoč dinarjev, nekaj manj, kot je bil zahteval, in stari Pašič je strahovito hudi, ker mu ponujajo samo dobro petino od poldrugega milijona, ki ga je zahteval. Sodišče se namreč brani odškodovati razne dragocenosti: ure, doze, slike, srebrno okovane puške in handbarje, darove kraljev in carjev, — in

Pašič, ki noče odnehati, je že najel advekata, da goni stvar dalje do najvišjih mest, dokler si Pašič kot šef vlade svoje zadeve sam ne reši. Če se povemo, da je dobila tudi oficirska druga Dom kazino v Beogradu dva in pol milijona dinarjev odškodnine, ho menda se tako naiven ali zakrknjen človek spoznal čudno postopanje s pravo vojno sirotinjo, ki propada v najhujši bedi.

Kako se zasluži dota. V srečni Jugoslaviji postane marsikdo čez noč milijonar, državne dobrote pa grede celo tako daleč, da oskrbuje dekletom tudi lepe dote, kakor je razvidno iz naslednjega, v „Slobodni Tribuni“ štev. 79 beleženega slučaja: Pri komisiji za razmejitve z Madžarsko je opravljal važno in slavno delo podpolkovnik V. Kostić, njemu je bila pa dodeljena kot pisarica gđc. Ljubica Ivanjšević iz Beograda, ki sicer ne zna tipkati, kar ji pa ni bilo v zapreko, da dobi pravniro naslov „sekretarica“ in pa plačo od 40 funtov sterlingov mesečno, kar znaša po našem državnem kurzu 4500 dinarjev ali pa 19.200 K mesečno. Veste, zakaj je prišla ta gospodična v to, tako dobro plačano službo? Zato, ker je bila podpukovnikova nevesta in je danes že njegova žena z lepo državno doto. Sicer tudi gospod podpolkovnik ni slabo zaslužil. Imel je poleg svoje plače po šarži še 85 funtov sterlingov ali 40.800 K na mesec. Ker se mu ta plača ni zdela dovoljna, je pripeljal še svojo nevesto da markira uradnika ter vleče mastne dohodke, ki pridejo za oba na mesec na nič več in nič manj kot 60.000 K. — Temu slučaju ravno nasprotno pa imajo v Mariboru pri razmejitveni komisiji nastavljeni neko Slovenko, ki zna dobro pisati, — za mesečnih bozlih 2000 K. Tako torej, eni v kratkem času lepo doto, drugi pa toliko, da je črna živa. Denar se razsiplje, pa tako, da se nekateri bogatijo, drugi pa — stradajo.

Beleške.

Kraljeva zaroča. „Novi čas“ piše, da je kraljeva zaroča voda za podaljšanje življenja vladnemu mlinu. Vladni krogi so mnenja da nikakor ni misliti na nove volitve v doglednem času, ker bi znale volitve prinesli neugodne iznenadenje in bi bil uspeh kraljeve zaroče ozir. poroke zmanjšani. Zato bo vodila sedanja vlada posle, dokler se razmere temeljito ne spremenijo.

Verska neenakost. „Narodna Politika“ z dne 10. t. m. piše: „Finančni minister objavlja proračun za leto 1922. Iz proračuna je razvidno, da do bijo pravoslavni za versko upravo in šole 147.745.758 K več nego katoličani. Prosvetno poverjenstvo v Zagrebu je izdalo naredbo, da se odslej ne sme poučevati na sledečih praznikih: Sv. Save, na drugi dan pravoslavne Velike noči in na drugi dan pravoslavnih. Binkošti. Ukinjajo se pa sledeči šolski prazniki katoliškega značaja: Markovo, Svečnica, Vseh vernih duš dan in praznik sv. Alojzija. Dva dni pred pravoslavnim Božičem je izšel v zagrebških listih službeni komunike, v katerem se zapoveduje, da se ima pravosl. Božič praznovati kot — praznik. V vojašnicah silijo katoliško moštvo k praznovanju krstne slave. V Sarajevu je občinska uprava na Stefanovo zaukazala katoliškim delavcem neka javna dela. Na katoliški Božič je zasedal zakonodajni odbor parlamenta ter reševal važne zadeve, ki se tičejo pretežnega dela katoličanov, in pri tem se nihče ni oziral na katoliške poslance in katoličane v splošnem.

Turki nas — hvalijo. Urednik carigradskega lista „Jeni Sark“ je priobčil fotografije dveh muslimanskih ministrov naše kraljevine ter piše o velikanskem zadovoljstvu, ki vlada v naši državi. Sarajevska „Naša Pravda“, glasilo avtonomističnih muslimanov, pa vprašuje: „Ali je „Jeni Sarkovemu“ uredniku znano, da je bilo v naši državi ubitih na tisoče in tisoče muslimanov (v Stari Srbiji) v dobi, ko sta sedela dva muslimana na ministrskih foteljih? Ali je „Jeni Sarkovemu“ uredniku znano, da sta oba muslimanska ministra v sedanjem kabinetu žalostni figuri in da ju nazivajo belgrajski listi — „prašiča“? Ali je „Jeni Sarkovemu“ uredniku znano, da

se v Bosni samo v enem kotaru (okraju) izžame več davkov nego iz 15 srbijskih okrugov? — Tako „Naša Pravda.“ Mi „šokci“, „svabe“ pa pravimo: Blagor nam, ker nas hvalijo že — Turki!

Papirnatil čevlji in komunizem. V Sarajevu se je nedavno odigral zanimiv slučaj. Lastnik čevljarske obrti, neki Barišić, je denunciral enega izmed svojih delavcev, češ, da je komunist čeprav je ta delavec vedel o komunizmu toliko, kakor kakšna kuharica o astronomiji. Stvar je prišla pred sodnijo. Delavec se je branil in dokazoval, da ni komunist. Prosil je usmiljenja, ker je oče dveh otrok, toda — zastoj. Obsojen je bil na 14 dni. In obsojen je bil kljub svojemu dokazu, da ga je Barišić sovražil samo radi tega, ker ni hotel izdelovati čevljev s papirnatimi podplati, katere je oddajal uradniški nabavljalni za drugi. Rezultat je bil torej poveljen: Proti Barišiću ni nihče dvignil obtožbe radi goljuffije, delavec je ležal 14 dni v zatofilem zatvoru, sodnik bo pa za uspešno pobijanje komunizma najbrže dobil kakšno odlikovanje...

Dnevne novice.

Našim „slavnim“ cenzorjem v vednost. Naše cenzorje ki čitajo samo mariborske liste in Hribarjeve šermanske „slobodne“ štampe, moramo poučiti, da ni sedaj več notranji in policijski minister šolnik Pribičević, ki je svojčas upeljal glede cenzure hajduške manire. Ustavne člene, ki govorijo o tisku, je začel v pravilnem smislu razlagati g. cenzorjem minister pravde dr. Laza Marković. Gosp. Marković se je mudil v Zagrebu in je priznal v uredništvu „Hrvata“ blokašem, da je počenjala pod Pribičevićem cenzura gorostasne brezakoničnosti. G. Marković je odločno rekel, da nikakor ne sme radi enega ali drugega stavka obustaviti celi list, ampak se mora takoj označiti, kaj je zaplenjeno. Cenzurirano se odstrani, in takoj na to se mora listu omogočiti druga izdaja. Mislimo, da je glede cenzure edino kompetenten minister pravde, ne pa trgovsko naoblašeni ravnatelj banke „Slavije“ in slučajno sedaj tudi pokrajinski namestnik Hribar.

V znamenju centralizma. Prosvetni minister Pribičević je razposlal na vse šole naše kraljevine cirkular, naj se ustanavljajo tečajji za analfabe. Pri nas v Sloveniji vendar ni analfabetov. Gospod Pribičević ima o Slovencih iste pojme analfabetizma kot o Makedoncih in Arnavcih. Taki šermansi so znak centralizma in se morajo izdati za celo kraljevino, akorav ne sija na njenem severu kulturno solnce, na jugu pa brije zima v prosvetnem oziru. Našim poslanecem priporočamo, naj poučijo g. Svetozarja o Slovencih. G. minister naj štedi glede Slovenije s papirjem in naj jej ne vsiljuje fermanov o tečajjih za analfabe, katerih, hvala Bogu, Slovenij do danes ne pozna.

Našo vero morajo v Beogradu bolj rešpektirati! Za časa katoliških božičnih praznikov so v Beogradu sklenili zakon o zmanjšanju davka v Srbiji. Mislili so si: takrat to lahko stori mo, ker katoliški poslanci ne bodo navzoči. Na praznik Marijinega Brezmadežnega spočetja v adventu so imeli fantje iz treh katoliških občin v Prekmurju nabor. V Prekmurju so morali priti tudi župniki na nabor s fanti in so morali prinesiti s seboj krstne knjige; v nedeljo pa morajo katoličani v cerkev! In naši fantje so morali iti k vojakom ravno v nedeljo in ravno en teden pred Božičem. V nedeljo je vsak človek rad doma, prav posebno pa še ob velikih praznikih. Iz tega se vidi, da v Beogradu, posebno pa še pri vojaški oblasti, nimajo prav nobenega ozira na naše največje praznike. Tako ne sme iti dalje. S takim postopanjem državna oblast izgubi ves ugled pri ljudstvu. Prosimo naše poslance, da to v Beogradu čisto naravnost povejo.

Čudni zdravniški tarifi. Iz Wurberga nam pišejo: Tu je bila neka oseba bolna. Dala je poklicati zdravnika iz Ptujja, ki ji ni prav nič pomagal, a računal je 2000 K. Voz izvoškega iz Ptujja je stal še posebej 600 K. Zdravnik od Sv. Lenarta v Slov. gor. k isti osebi je računal le 800 K. Tudi neka druga oseba tukaj je bila bolna.

prišel je drug zdravnik iz Ptujja, ki se je zelo brigal za bolnika in je računl samo 400 K. Vprašamo: Kakšni so tarifi zdravnikov? Ali smejo zdravniki ljudi dreti, kakor se jim poljubi? Za zdaj naj zadostuje to, za naprej bomo ljudske oderuhe imenovali na vedli.

Skofovski kandidati. Versko ministrstvo se bavi v vprašanju o izpolnitvi izpraznjenih škofovskih mest v Sarajevu, Sibeniku, na Krku, Splitu, Beogradu in Subotici. Kot škofovski kandidati se imenujejo: dr. Sarić, za Sarajevo, dr. Novosel, župnik v Vinkovcih, msgr. Vidas za Krk, dr. Benetatić iz Krka, prof. Truta, dominikanec Bačić, dr. Srebrnič in beograjski župnik Vagner za Beograd.

Novi škof za severno Dalmacijo. Novi škof za severno Dalmacijo Pantelić, bo 21. t. m. slovesno ustoličen v Sibeniku. Škofijo so premestili iz Zadra v Sibenik.

Iz dnevn. reda so vrgli izročitev in sodnijsko zasledovanje zasledovanje Radića in drugih poslancev Hrvatskega bloka. Minister dr. Laza Marković je ob isti priliki, ko je govoril o cenzuri, priznal, da je to nezakonito in samo pripravno, ogroziti politično svobodo. Minister je tudi dejal, da je bilo nameravano in sedaj ovrženo sodnijsko postopanje samo želja krvoločnih policajdemokratov, ki so že davno zgubili smisel zakonitosti in svobode.

Obsoditi se mora. Komunistični, narodni poslanec Djaković iz Sarajeva je bil pol leta zaprt v Beogradu, češ, da je zapleten v vidovdanski atentat. Preiskovalni sodnik Vujić je naravnost pozival sarajevsko policijo, naj iznajde obtožilen material proti njemu. Sedaj so ga v Beogradu rešili obtožbe, odgnali so ga pa v Sarajevo, da ga policija obsodi, oziroma, da vse napravi, kar beograjska sodnija ni mogla storiti. „Slobodna Reč“ pravi v tem slučaju, da je bil Djaković ze od Avstrije obsojen radi veleizdaje, pa je utekel, lahko bi se napravilo, da sedaj izdrži to, od rajne Avstrije prisojeno kazen.

Kaj zahtevajo v naši kraljevini Nemci! Glasilo vojvodinskih Nemcev „Deutsches Volksblatt“ je naslovilo na beograjsko vlado odprto pismo, v katerem pozivlja vlado, naj se zavzame tudi za invalide, vdove ter vojne sirote, ki so nemške narodnosti. To svojo zahtevo podpira z dejstvom, češ: Nemci so v Jugoslaviji najmočnejši ter najbolj delavni element, zakaj se ne bi tudi med nje razdeljevala zemlja „D. V.“ zahteva, da se brž kot brž podeli Nemcem volina pravica. Zahteva volilne pravice temelji vendar na ljudskem pravu in v demokratični državi, kot je Jugoslavija, bi vendar niti zahtevati ne bilo treba tega, kar bi se moglo dati že potom splošno priznanega ljudskega prava. Nemci nadalje povprašujejo, zakaj se ravno njim odvzema pravo, katerega so zvičali v stari Avstriji skupno s svojimi slovanskimi sosedmi in se jih smatra danes kot brezdomovince na zemlji, katero so ravno oni pretvorili iz močvirja ter blata v rodno. Glasilo naših Nemcev tudi pravi, da je samo ona država velika ter močna, v kateri je narod zadovoljen in srečen. Naša kraljevska vlada si bo le tedaj ustvarila najtrdnjejši temelj večine, ako bo udeleživla enakopravnost vseh naših državljanov brez razlike veroizpovedi in narodnosti. Take zahteve naslavljajo na vlado vojvodinski Nemci. Tem nemškim zahtevam dostavlja „Narodna politika“: Dvomimo, da bi bila primitivna pamet današnje radikalno-policajdemokratske vlade pristop na za te res državotvorne zahteve. — Ako bi bila sedanja vlada res voljna, primerno oceniti nemške zahteve, bi se morala poprej ozreti na Hrvate, ki zahtevajo zemljo v Slavoniji in Vojvodini, a se nikdo ne zmeni za njihove prošnje. Dokler vlada ne uvede enakopravnosti med hrvatskim ter srbskim plemenom v Vojvodini, je zahteva enakopravnosti nemške narodnosti utopija.

Komisija Zveze narodov o Albani. Komisija, katero je poslala Zveza narodov v Albanijo, da preišče na licu mesta albanske spore, je sedaj podala poročilo o svojih pohodih po Albaniji. Komisija je predvsem obiskala Drač in Tirano, kjer so jo navdušeno sprejeli 9. septembra, od tamkaj pa je odpotovala v miriditsko osamljeno

Miriditski narod je nepismen in vojskan, da se pokori tiranski vladi. Komisija je dognala, da je zakrivil ves nered med Miriditi Marko Gjoni. — Gjoni je hotel postati voditelj neodvisne miriditske oblasti. Albanska vlada je ponudila Gjoni važno upravno mesto, katerega je pa odklonil. Marko je uskočil v Srbijo, odkoder se je vrnil med Miridite, v mesecu juniju z novci, katere je nabral pri svojih pristaših. S tem denarjem je potem začel med Miriditi propagando, češ, da hoče tiranska vlada omejiti dosedaj miriditsko versko svobodo. To novo Gjono propagando je podpirala Srbija ter Miriditi, ki so bili kot nepismen narod izpostavljeni milosti in nemilosti nove propagande. Ko je poslala albanska vlada svojo vojsko na jugoslovansko mejo, je preskrbela Srbija Gjono z municijo in on je napadel albansko vojsko. V polovici meseca novembra, ko je bila že objavljena evakuacija Albanije od strani jugoslovanske vojske, Gjoni ni pobegnil, ampak ostal med Miriditi. Komisija je obiskala tudi kraje, kjer se nahaja jugoslovanska vojska z željo, da bi slišala mnenje vojaških oblasti v Albaniji. Komandant srbskih čet je odgovoril, da nima za to misijo instrukcij od strani vlade, a je izjavil pripravljenost, da se bo obrnil do svoje vlade, da dobi od nje potrebna pooblastila. Komisija ni čakala na odgovor iz Beograda, ampak je odpotovala. Ob koncu izjavlja komisija, da je bila v Tirani za dobo ministrske krize, a tamkaj ni bilo prav nikakega nasilja, krvoprelitja ali neredov.

Narodna banka pod kontrolo. Ker naša valuta vedno bolj rakovo poči, nosi gotovo znatni del krivde na našem slabem valutnem stanju beograjska Narodna banka. Vladni krogi se izgubili zaupanje do Narodne banke in je za imenovan poseben odbor, ki bo kontroliral poslovanje Narodne banke z devizami. Odbor je že začel svoj posel. Dosedanje nadzorstvo nad poslovanjem Narodne banke je vršil inšpektor finančnega ministrstva.

Angleški bankirji v Beogradu. — Beograjski finančni krogi pričakujejo z veliko nestrpnostjo prihod angleških bankirjev banke Bolton. Prihod angleških bankirjev v Beograd ima kot cilj: zaključek že davno začelih razgovorov glede najetja našega zunanje ga posojila v znesku 125 milijonov funtov sterlingov. V ožgled temu prihoda Angležev v Beograd je treba poudariti, da ni podal naš finančni minister do danes javnosti pravi nobenih informacij glede vladnih razgovorov o našem posojilu v Londonu in Parizu.

Bogata sinekura. Naš zunanji minister je imenoval diplomatskim predstavnikom naše države v Južni Ameriki Ivana Grisogona. Kolikor je znano, že ima naša država v Južni Ameriki svojega zastopnika in je to novo imenovanje samo nepotrebna prekrbna na državne stroške ali — sinekura. Gospod Grisogono je že odpotoval na svoje mesto.

Bodočnost Beograda. Beograjsko časopisje razglasa vesti o velikanskih stavbenih načrtih, ki se bodo izvedli v naši prestolici. Projektiranih je 20 miništrskih zgradb, nova cerkev, ter novi kraljevi dvor, 16 ljudskošolskih poslopj, veliko srednješolskih zgradb, nova opera in dramsko gledališče, no vi kolodvor, flakanje celega mesta, kanalizacija, sokolska telovadnica, športno igrališče, klavirica in mnogobrojne druge zgradbe kot: borze, bančna poslopja, kopališče za zimsko in poletno uporabo, dirkališče za konjske tekme itd. V Beograd je pozvanih mnogo odličnih arhitektov, ki bodo oddali glede novih zgradb svoje mnenje.

Ruski knez — žepni tat. V zadnji dobi je bilo izvedeno na vlakih med Beogradom in Zagrebom precej prav drznih in spretnih žepnih tatvin. Zeleniška policija je zato naročila svojemu agentu Petričiču, da spremlja ta vlake ter zasleduje tatu. Zadnjič je ta agent v Vinkovcih, ko je poslušal tožbo nekega trgovca in nekega oficirja za naenkra izginelimi listnicami, postal pozoren nad nekim človekom, ki je neprestano šetal iz kupeja v kupej, ter se motal okrog vhoda. Mož mu je bil zelo sumljiv, zato ga je ustavil in preiskal. Privlekel je na prvi mah iz njegovega žepa listnico, katero je okradeni trgovec takoj spoznal za svojo, žepni tat se je pa izkazal kot nek Aleksander Kovalevskij-Sergejevič, leta 1902 rojeni sin kneginje Aleksandre Irubecke, in kapetana kneza Kovalevskega, torej pravi in pravcati visokorodni knez, ki je bil v Wranglovi vojski poročnik mornarice, po prihodu v Jugoslavijo pa dalje časa zaposlen p. pošti v Ljubljani, dokler se ni lotil dobičkanosne žepne tatvine. On priznava svoja dela ter govori o vsem tem, kot o kaki obrti.

Velika poštna tatvina. Na pošt-nem uradu Beograd 3 je bilo nedavno oddano denarno pismo, naslovljeno na Dervišbega Brankovića v Rogatici. Pismo je prispelo v Rogatico — oropano. Vsebovalo je 25 bankovcev po 1000 dinarjev. Poštne in policijske oblasti so uvedle strogo preiskavo.

Razbojniki. H gostilničarki Katici Margan v selu Suša, občina Orle, so pred par dnevi prišli tajanstveni gostje. Dohitela jih je noč, prosili so za prenočišče. Oblačeni so bili v vojaške uniforme. Oboroženi so bili s karabinkami. Odnegli so ji 17.000 K. Zandarmerija jih zasleduje.

Enotne cigarete za celo našo kraljevino pripravljajo beograjska monopolna uprava. Te nove cigarete bodo imele sledeča imena ter cene: „Jadran“ 100 komadov 50 din., „Kosovo“ in „Sumadija“ po 40 din. Ravno kar omenjene cigarete bodo za nobel gospodo in bodo opremljene s posebnimi finimi ustniki (šbici). „Bregalnica“ po 25 din. 100 komadov, „Kreka“ po 16 din., „Drava“ po 9 din. Te cigarete bodo tudi opremljene z ustniki. Brez ustnikov bodo: „Vardar“ po 28 dinarjev, „Neretva“ po 20 din., „Morava“ po 15 din., „Zeta“ po 11 in „Sava“ po 8 din.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe ima dne 21. januarja ob 11. uri v vinarski in sadjarski Soli v Mariboru svojo sejo.

Pevsko društvo in salonski orkester v Slovenjgradu priredita v nedeljo, dne 15. januarja 1922 v Golovi dvorani koncertni večer. Začetek ob 8. uri zvečer.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 276—279, francoski frank 23.75 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 4%, za 100 čehoslovanskih kron 455—465, za 100 nemških mark 150—155, za 100 laških lir 12.25 naših kron. V Curihu je vrednost naše krone 1.65 (1 centim = 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost našega denarja padla za 10 točk.

Iz Ptujja.

Zupan Lozinšek je že prevzel od gerenta dr. M. Senčarja občinske posle in že uraduje.

Čajanko s plesom v prid ptujske dijaške kuhinje so priredili dne 11. t. m. ptujski akademiki.

Poročil se je dne 10. t. m. gosp. Rudolf Wibmer iz stare ugledne ptujske rodbine z gđo. Stuart Yull, nečakinjo grofa Orsicha, posestnika Renkovega mlina v Skorbi. Bilo srečno!

Umrli je dne 7. t. m. hišni posestnik in trgovec Franc Mülleret v 60. letu svoje starosti. Trpel je že dolgo časa na raku in vodenici. N. p. v m! — Istega dne je umrl na sušici g. A. Batič, 21 let star, sin vojaškega puškarja. Bil je samo šest tednov bolan. N. p. v m!

Društvo hišnih najemnikov ima vsak prvi in tretji torek v mescu svoje sestanke v kakem razredu gimnazije. Važnosti društva v današnjem času ni treba posebej poudarjati, zato bo vsak v lastnem interesu pristopil kot član, zlasti ker znaša članarina mesečno le ½ din.

Iz Maribora.

Jugoslovanska Obrtna zveza, krajevna skupina za Maribor in okolico je imela v sredo dne 11. januarja zvečer v prostorih mojsterskega društva svojo prvo odborovo sejo. Udeležili so se je vsi, pri zborovanju dne 4. jan. izvoljeni člani in še več zastopnikov posameznih obrtnih strok. Za predsednika je bil izvoljen slikarski mojster g. Ivan Lorber, za podpredsednika g. Vid Murko, trgovec, za tajnika krojaški mojster g. Jakob Kele in za blagajnika g. dimnikarski mojster J. Racek. Odbor je sklenil naprositi g. prof. Vesenjaka, da bi prihodnjo sredo, dne 18. januarja zvečer ob 8. uri v zborovalnici Mojsterskega društva Vetrinjski dvor, predaval, kako se napravi napoved za dohodnino, ker večina obrtnikov samo radi tega dobi predpisano tako visoko dohodnino, ker ne znajo prav napovedati ali pa sploh ne napovedo dohodkov in izdatkov. — Obrtna zveza opozarja vse obrtnike, da se mora letos napoved za dohodnino poslati okr. finančni oblasti najpozneje do 31. januarja. Kdor do tega

dne ne vloži napovedi, nima potem pravice do rekurza proti previsokemu dohodninskemu davku. Prihodnjo sredo se bo torej lahko vsakdo brezplačno poučil, kako se pravilno napravi napoved. Nadalje se je sklenilo, da se vršijo odslej vsako soboto zvečer v mojstrskem društvu sestanki (družinski večeri), za člane Obrtne zveze. — Prvi tak sestanek bo v soboto 21. januarja. Mesečna članarina se je do- ločila za vsakega člana Obrtne zveze na 1 din. Tako je začela Obrtna zveza z resnim delom, Odbor, v katerem so vztrajni možje, hoče vse storiti, da se bo potem Obrtna zveza podajal članom pouk o davčnih in enakih zadevah. Prav posebno bo pa odbor skrbel za tesnejšo vzajemnost med obrtniki vseh strok. Bog daj obilo uspeha!

Napačna informacija. Mariborski trgovski gremij razglasa, da je za 1. 1921 pri odmeri dohodnine v veljavi eksistenčni minimum 4800 K. To ni res. Z začasnim zakonom o proračunskih dvanajstlinah z dne 27. junija 1921 je bil davčni minimum na 10.000 kron zvišan. Trgovski gremij bi pač moral dati svojim članom bolj točne informacije v davčnih zadevah.

Ubogi plemiči. Vlada je naznaila vsem oblastvom v naši kraljevini, da so odpravljeni vsi plemiški naslovi, ki v uradnem poslovanju niso več dopustni. Kdor se v ulogah na javne urade poslužuje svojih starih plemiških naslovov, bo kaznovan. Ta naredba zadene v Mariboru prvega državnega pravdnika, ki ima na vrtilih svoje uradne sobe na sodnji celovizitko z napisom: Dr. Mirko „vitez“ Graselli. Gospod prvi državni pravdnik, radi našega javno razobešenega viteštva spada na zatožno klop. Pa g. Graselli je demokrat, tej gospodi bo menda vlada že dovolila, da se še bo lahko tudi zanaprej v javnosti ponasala s svojo plemenito krvjo, kajti na kak drugega itak ne more biti — ponosna!

Dr. Irgoličeva karakteristika. Te dni se je vršila pred mariborsko sodnijo vzkliona razprava v zadevi dr. Irgolič — inženjer Skok. Dr. Irgolič je pozval g. Skoka v pisarno, zaklenil vrata ter ga pretepel. Skok mu je ob tej priliki dejal: „Sie sind kein Doktor, Sie sind ein Schuft!“ ter ga tožil. Sodišče je Irgoliča oprostilo — češ, da batnanje ni bilo javno, Skok je rekuriral, vzkliona razprava je pa oprostilno razsodbo potrdila s sledečim, zelo značilnim pristavkom predsednika senata: „Ne morem se pa vzdržati še pristavit, da ta naslop ni bil časten za odvjetnika.“

Če umre človek v tujini, pa hoče tati na vsak način doma pokopan, je gotovo znak njegove ali sorodniške velike ljubezni do rodne grude v približno taki meri kot pri stari Sibili, ki ni mogla umreti, dokler ji niso prinesli z doma prsti. To je torej prav lepo, pa veste, kaj postane pri nas tak rodno in domoljuben mrlič? — Aus-lan-ware! — Prezirana in sumljiva „Auslandware“ in prav nič drugega! Irgoličev čaka na pogreb, ves pogrebni zavod je na nogah, telefonirajo, tekajo sem in tja, prosijo, moledu-

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Bros.

(57. nadaljevanje.)

„Tamle v bližnji ulici se vadijo — je pravila Kalha. — Če grem po voljo, čujem njihove strašne udarce — udarci v šali in za vajo so to — kaj te le, če udarijo za resnico —!“ „Ne gre izgubljati časa!“ je dejal Kalha. „Igre v časti Cereri se bodo kmalu začele in Rimljanom so take igre predolgočasne, če ne pade par sto gladiatorjev. Dete, jutri jih obiščem, smejali se mi bodo, pa nazadnje bodo že poslušali —! In če pridobim le enega, in če bi bil tudi najnižji in najhujši zaničevani v celi družbi, bi bilo to zame večje veselje, ko tisoč zmag in njegovo izpreobrnjenje bi bilo več vredno, ko vsi zakladi Rima!“

Jutri — bi utegnili biti prepozno —! — je obotavljaje se dejala in stopila po sobi, da bi skrila svoj obraz. Danes je šola polna. In — in zdi se mi, da — da sem videla tistega — barbara, ki je bil pred par dnevi pri nas — Sel je v gimnazij, nekaj ur bo tam —“

Britanec —? — je vzkliknil Kalha in skočil po koncu. „Zakaj mi nisi te-

ga povedala prej —?! — Hitro, dekle, prinesi mi obleko in sandale —. Koj, brez odloga grem k njim!“

Z radostno naglico mu je pomagala. V par trenutkih je bil Kalha pripravljen in je odšel.

Gledala je za njim in ko je zavil krog ogla, je sklenila roke in zahvalila Boga, da se ji je njena zvižga tako dobro posrečila —.

Starec pa je pogumno stopal proti gimnaziju, zaupajoč na svoj čisti namen in na pomoč od zgoraj. — „To me nič ne briga!“ — teh besed prvo krščanstvo ni poznalo. Sveža v njegovem spominu je še bila prilika o usmiljenem samaritanu in Kalha ni hotel biti farizej, ki je šel mimo —.

XVIII.

Sel je sejat dobro seme —.

Gladiatorji so počivali od napor-nega dela.

Njihove zaraščene rjave prsi so se mogočno dvigale, globoki glasovi so se smejali, robate šale so vršale na vse strani, mišičaste roke so počivale na mečih in kopjih in nudile pretepo sliko moške moči in sile. Eska in nje-

gov nasprotnik sta si brisala pot z vročega čela in se zamišljena gledala, kot da bi že kar spet nanovo rada začela z udarci —.

Hirpin je odložil težke ročke in se zadovoljno oddahnil. Nobena nevajena roka bi ne bila dvignila teh ogromnih uteži, on pa se je igral z njimi kakor s trstikami. Vkljub temu je bilo tožilo, da se njegovo orjaško truplo debeli in da mora „delovati“ s takim-težkim in prav nič zanimivim orodjem ako hoče ostati sposoben za areno.

„Pri Herkulu!“ je tarnal, „hotel bi biti takale napol sestradana opica, zakršen si ti, moj dragi Lutorij! Le glej, s kakimi težami se moram pečati, in zahvali bogove, da ti ena ura tiste tvoje otroške igre z mečem in ščitom zadostuje, pa ostane tvoje vitko telesce mršavo in suho kakor treskal!“

„Kaj —? Otroška igra —?“ se je hudoval Lutorij. „Le poskusi! V četrto uri boš pri tej igri brez sape ležal v pesku! Otroških iger ne bo, dokler ne mine Cererin praznik! In šola se bo tudi nekoliko posušila, če se ne mo- am! Koliko parov je obljubil kon-? Šla! sem razglasalca na ulici kriča- ti, kolike nas bo, pa sem pozna-“

„Najmanj sto, samo za meč in za ščit.“ In dvajset jih bo iz naše družine!“ je razlagal Euhenor z zlobnim nasmehom. Kot borec s pestmi ni prišel toliko v smrtno nevarnost, pa rač je klical tovarišem v spomin njihov nevarni posel.

Edini Rufus je gledal resnobno. Morebiti je mislil na ženo in otroke, morebiti je zaželeni vinograd v Apeninih izginjal vedno dalje v bodočnost —. Drugi gladiatorji so se pri Euhenorjevih besedah kruto smejali in — voljele se so jim bliskale njihove drzne oči —. Le Eski je sijal iz lica pogum, radost in upanje.

„Zlobni prerok!“ ga je strogo zavrnil Hipija. „Kaj ti veš o žvenketu jekla? Drži se svojih igralec in ne mešaj se v naš posel, ki pušča kri pri vsakem udarcu! — Mislim, da sem jaz gospodar tukaj —!“

Euhenor bi bil zlovoljno odgovoril, pa v tistem trenutku je nekdo potrkal na vrata.

In vsi so se začudili, in najbolj Eska, ko je stal pred njimi sivolasi starec — Kalha.

(Dalje prihajajo)

ajo, rotijo, pa vse zastoj, — raket z mrljem se je sicer pripeljala, stoji nekje na kolodvoru, carina je pa ne izpla, ker so potrebne posebne formalnosti, posebne deklaracije, predno se ngotovi, da je „Auslandware“ mrtič, — težko pričakovano od pogrebnege zavoda, pogrebcev, sorodnikov, sploh od rlike in pestre množice, ki se zbira ob takih velikih pogrebi. Vsi uradniki pogrebnege zavoda moledujejo za mrlča okrog carine, pa zastoj, cariniki sploh ne razumejo navadnih ljudi, najmanj pa pogrebcev, priti mora človek njihove vrste — carinski posrednik, ki je edini v stanu, da carinikom dopove in deklarira „Auslandware“ za rodo- in domoljubnega mrlča. Mož pri tem lepo zasluži in rano te dni je bil zopet slučaj cariners

ke natančnosti, nezaupljivosti, zmedenosti, omejenosti ali karkoli, pri katerem je carinski posrednik zaslužil skoraj polovico vseh pogrebni stroškov.

Mestni svet mariborski ima v soboto, 14. t. m. zvečer sejo, da reši tekoče, pridržane kolegijalnemu obravnavanju mestnega sveta.

Delavski socialni tečaj, ki se vrši ta teden v Mariboru, Splayarska ul. 4, bo zaključen v soboto 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Govoril bo glavni tajnik JSZ iz Ljubljane. Vabimo delavstvo, da se udeleži zaključka tečaja v obilnem številu. — V nedeljo, 15. t. m. se vrši večdnevni tečaj istotam za delavce iz dežele. Govorili bodo tudi govorniki iz Ljubljane. — O-

krožno predstojništvo JSZ v Mariboru.

Napeljava električnega toka v Koroškem predmestju je krvava potreba. Če dobi g. Dervušek od mestnega električnega omrežja napeljavo toka za svojo tovarno, smo pač predvsem o pravičeni, da zahtevamo obrtniki in lušni posestniki iz Koroškega predmestja napeljavo električnega omrežja tudi v naš del mesta. Gospodje občinski svetniki, zavzamite se za nas. — Naj nam mestna občina ne bo mačeha. Saj plačujemo ravno tako občinske doklade, kakor prebivalci v centru in drugih delih mesta. — Obrtnik in Koroškega predmestja.

Dve nevarni nalezljivi bolezni se širita po Mariboru: tifus in ošesna bolezen. Na tifusu je umrlo v mestu

in okolici že več oseb. Oiroci pa bolehaljo na neki rdeči očesni bolezni. Zahtevamo, da sanitarna oblast potrebno ukrene, da se ta epidemija ne razširi.

Vabila za trgovski ples dne 14. m. v Götzovi dvorani so že razposlana. Ako morda kdo, ki bi se plesa tudi rad udeležil, vabila ni prejel, naj blagovoli to oprostiti in zahtevati vabilo v trgovini Baloh in Rosina na Grajskem trgu v Mariboru.

Okr. zastop v Mariboru zbora je v pondeljek, dne 16. januarja ob 10. uri.

Uboga revica je izgubila iz Solske ulice po Gosposki do Gregorčičeve ulice malo črno denarnico z vsebino 800 K. Pošten najditelj se prosi, da revici vrne izgubljeno pri uradništvu. Nagrada se plača.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti, kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova „Elsa“ pomada za lice, Fellerova „Elsa“ Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj s poštnino 52 Kron), Fellerovo „Fellerovo Elsa“ lilijno mlečno milo najboljše „milo lepote“ 4 kosi poštnine prosto 98 K. Eugen V. Feller, Štubica donja, Elsatrg 329, Hrovaško. 626 pom

Trgovci pozor! Vešč organist in cerkovnik se sprejme. Stanovanje in vrt. Plača po dogovoru. Tri ure severno od Maribora. Zapni urad Sv. Jurij na Pesnici, p. Gor. Sv. Kungota. 1-2 21

Iščem neoženjenega Saferja za vinograd Kosmanhuber, Turčin pri Varaždinu. 1-2 19

Trgovina prvovrstni prostor tik farne cerkve se da v najem. Hiša obstoja z gostilno, trafiko in pošto. Reflektanti: pošto ležeče 50, Sv. Benedikt v Slov. gor. 16

Krekova posojilnica v Mariboru r. z. z. n. z. prične poslovati 14. januarja 1922 v začasnih prostorih v Mariboru, Franč škanska ulica št. 2, pritličje. — Uradne ure bodo spočetka vsako soboto popoldne in nedeljo ter praznik dopoldne. Krščansko delovno ljudstvo, oprimi se zadruga, ki je tvoja in ustanovljena le v podporo in zaščito delovnim slojem. Kdor išče posojila, ali hoče naložiti denar obrestinosno in varno, poslužuj se kakor zavezen den krščanski socialac svoje zadruga. 1-2 23

Natečaj

za zgradbo 108 m dolgega, lesenega mostu čez Krko pri Cerkljah. Gradbeni stroški za most in oba nasipa (78 m in 67 m) so proračunjeni na K 340.000. Načrt in proračun na vpogled pri g. načelniku Janezu Gramcu v Cerkljah. Oferte treba vložiti do 31. t. m. Kavcija običajna. Odbor si pridrži pravico odbrati kateregakoli ponudnika mu drago in navesti pogoje. Odbor za zgradbo mostu čez Krko pri Cerkljah, p. Krška vas. 25

Gospodarska zveza je ustanovila

MLEKARSKI ODDELEK

ki prevzema upravljanje zadrugnih mlekarn pod najugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na lastne stroške kmetske mlekarn v vseh krajih Slovenije. — Kupuje po najvišjih cenah vsako množino mleka, presnega in kuhanega masla, kislega in sladkega sira od kmetov in mlekarn. 2-3 6 b

Lastni mlečni mlekarnici v Ljubljani, Dunajska c. št. 29 in Šolski drevored št. 14, (pod semeniščem).

Iščemo za posekati

smrekove, jelove ali borove gozdove

pri Dravi. Ponudbe se prosijo na

2-4st PAVEL KISS & Komp., Sombor, Bačka. 16

Ocarinjenje!

Vse v to stroko spadajoče posle izvršuje točno in kulantno od trgovcev ustanovljena

„ORIENT“ d. d. v Mariboru, Meljska cesta št. 12. Telefon št. 90 in njena podružnica v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27. 7-10t 66i

GALANTERIJO

drobnarijo, parfumerijo, pletarske izdelke in dr. priporočata na drobno na debelo

BALOH & ROSINA

Maribor, Grajski trg št. 3

Kdor hoče v Halozah kupiti

dobro vino

naj se obrne na

Mihaela Brenčiča

vinogradnega posestnika in načelnika okrajnega zastopa v Spuhliji pri Ptuj. 3-0 2

Zdravnik dr. Matko

se je vrnil in ordinira vsak dan od 2. do 4. ure popoldne.

v Mariboru, Slovenska ulica št. 4.

Telefon št. 64. 2-2 15

„KORANIT“

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvatska). Glavno zastopstvo za Slovenijo

Fran Hočevan, Moste p. Žirovnica, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hoče imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju zahtevajte oferte. 1-5 24

Stroji za obdelovanje lesa

Turbine

Transmisije

Armature in sesalke

Zvonovi

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE

d d Ljubljana

Spodnještajerska ljudska : posojilnica v Mariboru :

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 5

obrestuje od Novega leta naprej navadne

vloge po

4 1 0
2 0

trajne in večje vloge pa po dogovoru. 18

DOBRO IN POCENI

kupite edino pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Zimsko perilo, obleke, klobuke, črevlje, dežnike, copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.

Najceneje!

Solidno!

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/l. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.